

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005000

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богданов Олександр Миколайович

2. Oleksandr Bohdanov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-2813-8110

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 20749 економіка

Дата захисту: 03-09-2026

Спеціальність за освітою: 051 Економіка

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16232

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.13, 06.54.51, 06.71.63

Тема дисертації:

1. Забезпечення еколого-економічної стійкості держави в умовах цифровізації
2. Ensuring the ecological-economic sustainability of the state in the context of digitalization

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми поглиблення науково-теоретичних основ та розробки методологічного базису забезпечення екологічної та економічної стійкості держави в умовах цифровізації. У роботі розроблено модель, що базується на положенні, що забезпечення екологічної та економічної стійкості відбувається в межах існуючих екологічних обмежень, спричинених зміною клімату, втратою біорізноманіття, виснаженням природних ресурсів тощо. Узагальнення ключових ознак, властивостей, форм прояву та механізмів підтримки дозволило обґрунтувати, що еколого-економічна стійкість – це складна багаторівнева характеристика соціально-еколого-економічної системи, яка формується в результаті взаємодії економічних, екологічних, соціальних та інституційних процесів та забезпечує досягнення стратегічних результатів, зокрема збереження природного капіталу, підвищення суспільного добробуту, забезпечення екологічної безпеки, підтримку конкурентоспроможності економіки та досягнення Цілей сталого розвитку. Розроблено концептуальну модель формування екологічних наслідків цифровізації економіки. У рамках запропонованої моделі цифровізація розглядається як

багатокомпонентний процес, розвиток якого визначається як зовнішніми факторами, так і пріоритетами державної політики. Обґрунтовано, що вплив цифровізації на довкілля реалізується через сукупність взаємопов'язаних каналів: інноваційних, ресурсоефективних, інформаційно-аналітичних, інституційних та ринкових. У роботі вдосконалено науково-методологічний підхід до оцінки рівня екологічної та економічної стійкості, який поєднує метод головних компонент та підходу Фішберна та дозволяє адаптувати оцінку до структурних трансформацій та інституційних аномалій транзитивних макросистем, зокрема України. Практичне тестування розробленого підходу, реалізоване на даних 28 європейських країн за період 2000–2024 років, емпірично підтвердило загальноєвропейську тенденцію до поступової декарбонізації та екологізації економічних систем аналізованих країн. Розроблений науково-методологічний підхід до визначення узагальненого впливу цифровізації на екологічну та економічну стійкість країни, що вимірюється розробленим інтегральним індексом екологічної та економічної стійкості, передбачає перевірку гіпотез: 1) цифровізація має багатоканальний вплив на екологічну та економічну стійкість країни; 2) вплив цифровізації на екологічну та економічну стійкість є відстроченим у часі; 3) існують соціально-економічні передумови впливу цифровізації на еколого-економічну стійкість країни. У роботі вдосконалено науково-методологічні принципи визначення впливу цифровізації на ефективність екологічної політики країн. Дослідження проводилося на двох рівнях. На державному рівні було проведено емпіричний аналіз шляхом міжсекторного моделювання з використанням методу найменших квадратів на основі даних за 2024–2025 роки для 27 країн Європейського Союзу та України. На регіональному рівні було обґрунтовано та емпірично перевірено три ключові гіпотези щодо позитивного впливу цифрових трансформацій на ефективність реалізації екологічної політики: 1) покращення якості планування та прогнозування ресурсних платежів; 2) збільшення фінансування заходів з охорони навколишнього середовища на місцевому рівні; 3) підвищення ефективності екологічного контролю. Дослідження частково підтвердило позитивний вплив цифровізації на ефективність реалізації екологічної політики на регіональному рівні. Розроблено концептуальну схему архітектури впровадження автоматизованої системи моніторингу навколишнього середовища. Для забезпечення її успішної інтеграції в національну економічну систему було визначено мету та завдання такої системи з точки зору її ключових суб'єктів, обґрунтовано ключові принципи та функції, досліджено та систематизовано її нормативно-правове, фінансове, технічне, інформаційне, програмно-математичне та кадрове забезпечення, диференційовано екологічні та економічні наслідки її впровадження.

2. The dissertation work is devoted to solving the urgent scientific problem of deepening the scientific and theoretical foundations and developing the methodological basis for ensuring the ecological and economic sustainability of the state in the conditions of digitalization. The work developed a model based on the position that ensuring ecological and economic sustainability occurs within the existing environmental constraints caused by climate change, loss of biodiversity, depletion of natural resources, etc. The generalization of key features, properties, forms of manifestation and mechanisms of support allowed to substantiate that ecological-economic sustainability is a complex multi-level characteristic of a socio-ecological and economic system, which is formed as a result of the interaction of economic, ecological, social and institutional processes and ensures the achievement of strategic results, in particular the preservation of natural capital, increasing public welfare, ensuring environmental safety, maintaining the competitiveness of the economy and achieving the Sustainable Development Goals. A conceptual model for the formation of the environmental consequences of digitalization of the economy was developed. Within the framework of the proposed model, digitalization is considered as a multi-component process, the development of which is determined by both external factors and state policy priorities. It is substantiated that the impact of digitalization on the environment is realized through a set of interconnected channels innovative, resource-efficient, information-analytical, institutional and market. The work improves the scientific and methodological approach to assessing the level of environmental and economic sustainability, which overcomes the above-mentioned shortcomings by combining the objective method of principal components and the Fishburne approach and allows adapting the assessment to structural transformations and institutional anomalies of transitive macrosystems, in particular Ukraine. Practical testing of the developed approach, implemented on data from 28 European countries for the period 2000–2024, empirically confirmed the pan-

European trend towards gradual decarbonization and greening of the economic systems of the analyzed countries. The scientific and methodological approach to determining digitalization's impact on the country's environmental and economic sustainability, measured by the developed integral index of environmental and economic sustainability, is checked three hypothesis: 1) digitalization has a multi-channel impact on the country's environmental and economic sustainability; 2) the impact of digitalization on environmental and economic sustainability is delayed in time; 3) the existence of socio-economic prerequisites for the impact of digitalization on the country's environmental and economic sustainability. The work improved the scientific and methodological principles for determining the impact of digitalization on the effectiveness of countries' environmental policies. The study was carried out at two levels. At the state level, an empirical analysis was carried out by cross-sector modeling using the least squares method based on data from 2024–2025 for 27 countries of the European Union and Ukraine. At the regional level three key hypotheses were substantiated and empirically tested regarding the positive impact of digital transformations on the effectiveness of environmental policy implementation: 1) improving the quality of planning and forecasting of resource payments; 2) increasing financing of environmental protection measures at the local level; 3) increasing the effectiveness of environmental control. The study partially confirmed the positive impact of digitalization on the effectiveness of environmental policy implementation at the regional level. A conceptual scheme of the architecture for the implementation of an automated environmental monitoring system was developed. To ensure its successful integration into the national economic system, the goal and objectives of such a system were determined in terms of its key subjects, key principles and functions were substantiated, its regulatory, financial, technical, information, software-mathematical and personnel support were studied and systematized, and the environmental and economic consequences of its implementation were differentiated.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Самусевич Я.В., Богданов О.М. Цифрові трансформації як драйвер екологізації економіки України: регіональний контекст. Економіка та суспільство. 2026. №86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-110>
- Богданов О. М. Могильна К. О. Застосування цифрових рішень для забезпечення еколого-економічної стійкості України. Ефективна економіка. 2026. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.174>
- Богданов О. Дослідження впливу цифровізації публічних послуг на забезпечення ефективності екологічної політики держави. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій. 2026. №2(20). С. 451-462. DOI: <https://doi.org/10.32750/2026-0238>
- Миненко С. В., Богданов О. М. Цифрові технології як інструмент екологізації економіки: аналіз світового досвіду. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2026. №3(2). С. 356-365. [https://doi.org/10.60022/3\(2\)-44S](https://doi.org/10.60022/3(2)-44S)
- Самусевич Я.В., Богданов О.М. Автоматизація екологічного моніторингу в контексті забезпечення еколого-економічної стійкості підприємств. Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет. 2026. С. 207-209

- Богданов О. Цифровізація як фактор трансформації еколого-економічних систем: можливості та ризики. Сучасні інформаційні технології та системи в управлінні: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів і студентів. Київ: КНЕУ, 2026. С. 320–321
- Самусевич Я., Богданов О. Цифровізація як драйвер забезпечення ефективності екологічного контролю. Облік, аудит і державний фінансовий контроль: інформаційний та аналітичний аспекти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції / за заг. ред. Колісник О. П.; Ірпінь: Державний податковий університет, 2026. С. 371-374
- Богданов О. М. Концепція цифровізації екологічного моніторингу діяльності підприємств. Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюник. Суми : Сумський державний університет, 2025. С. 117-119

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; рукопис дисертації

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення прогресу сталого розвитку; підвищення ефективності екологічної політики

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0126U001354 0126U000594 0125U000531 0124U000550

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самусевич Ярина Валентинівна

2. Yaryna Samusevych

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7048-8388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорук Юрій Васильович

2. Yurii Fedoruk

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3921-7955

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лабенко Олександр Миколайович

2. Oleksandr Labenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9192-9891

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тютюник Інна Володимирівна

2. Inna Tiutiunyk

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.03, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5883-2940

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Височина Аліна Володимирівна

2. Alina Vysochyna

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9490-1026

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Бойко Антон Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Бойко Антон Олександрович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна